

Кабінет Міністрів України постановою від 04 березня 2015 року № 105 затвердив Порядок виплати компенсації підприємствам, установам, організаціям у межах середнього заробітку працівників, призваних на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період (далі – Порядок), яким визначено механізм виплати компенсації підприємствам, установам, організаціям у межах середнього заробітку працівників, призваних на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, за рахунок коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою 2501350 «Компенсація підприємствам, установам, організаціям у межах середнього заробітку працівників, призваних на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період».

Виплата компенсації проводиться підприємствами, установами, організаціями у строки, визначені ст. 115 Кодексу законів про працю України від 10 грудня 1971 року із змінами та доповненнями (п. 6 Порядку).

Відповідно до п.п. 1.7 п. 16 прим. 1 підрозд. 10 розд. XX Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями (далі – ПКУ) від оподаткування військовим збором звільняються доходи, що згідно з розд. IV ПКУ не включаються до загального оподаткованого доходу фізичних осіб (не підлягають оподаткуванню, оподатковуються за нульовою ставкою), крім доходів, зазначених у підпунктах 165.1.2, 165.1.18, 165.1.25, 165.1.52 п. 165.1 ст. 165 ПКУ.

До загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податку не включаються, зокрема компенсаційні виплати з бюджету в межах середнього заробітку працівників, призваних на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період (п.п. «и» п.п. 165.1.1 п. 165.1 ст. 165 ПКУ).

Тобто, дохід, отриманий працівниками, призваними на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, у вигляді компенсаційних виплат, який виплачується роботодавцем за рахунок коштів державного бюджету у межах середнього заробітку відповідно до Порядку, звільняється від оподаткування військовим збором.

Водночас, відповідно до п.п. 164.2.1 п. 164.2 ст. 164 ПКУ до загального місячного

(річного) оподаткованого доходу платника податку включаються доходи у вигляді заробітної плати, нараховані (виплачені) платнику податку відповідно до умов трудового договору (контракту).

Отже, у разі нарахування (виплати, надання) роботодавцем доходу у вигляді суми середнього заробітку працівників, призваних на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, вказаний дохід є об'єктом оподаткування військовим збором.

Згідно з п.п. 1.5 п. 16 прим. 1 підрозд. 10 розд. ХХ відповідальними за утримання (нарахування) та сплату (перерахування) збору до бюджету є особи, визначені у ст. 171 ПКУ.

Статтею 171 ПКУ передбачено, що особою, відповідальною за нарахування, утримання та сплату (перерахування) до бюджету податку з доходів у вигляді заробітної плати, є роботодавець, який виплачує такі доходи на користь платника податку.

Особою, відповідальною за нарахування, утримання та сплату (перерахування) до бюджету податку з інших доходів, є, зокрема податковий агент - для оподатковуваних доходів з джерела їх походження в Україні.

Крім того платники збору зобов'язані забезпечувати виконання податкових зобов'язань у формі та спосіб, визначені ст. 176 ПКУ для податку на доходи фізичних осіб (п.п. 1.6 п. 16 прим. 1 підрозд. 10 розд. ХХ ПКУ).

Особи, які відповідно до ПКУ мають статус податкових агентів, зобов'язані нести відповідальність у випадках, визначених ПКУ (п.п. «г» п. 176.2 ст. 176 ПКУ).

Відповідно до п. 119.2 ст. 119 ПКУ неподання, подання з порушенням встановлених строків, подання не у повному обсязі, з недостовірними відомостями або з помилками податкової звітності про суми доходів, нарахованих (сплачених) на користь платника податків, суми утриманого з них податку, якщо такі недостовірні відомості або помилки

призвели до зменшення та/або збільшення податкових зобов'язань платника податку та/або до зміни платника податку - тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі 510 гривень.

Ті самі дії, вчинені платником податків, до якого протягом року було застосовано штраф за таке саме порушення, - тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі 1020 гривень.

Передбачені цим пунктом штрафи не застосовуються у випадках, коли недостовірні відомості або помилки у податковій звітності про суми доходів, нарахованих (сплачених) на користь платника податків, суми утриманого з них податку, виникли у зв'язку з виконанням податковим агентом вимог п. 169.4 ст. 169 ПКУ та були виправлені відповідно до вимог ст. 50 ПКУ.

Пеня, визначена п.п. 129.1.1 п. 129.1 ст. 129 ПКУ, нараховується на суму податкового боргу (включаючи суму штрафних санкцій за їх наявності та без урахування суми пені) із розрахунку 120 відсотків річних облікової ставки Національного банку України, діючої на день виникнення такого податкового боргу або на день його (його частини) погашення, залежно від того, яка з величин таких ставок є більшою, за кожний календарний день прострочення у його сплаті (п. 129.4 ст. 129 ПКУ).

Притягнення до фінансової відповідальності платників податків за порушення законів з питань оподаткування, іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, не звільняє їх посадових осіб за наявності відповідних підстав від притягнення до адміністративної або кримінальної відповідальності (п. 112.1 ст. 112 ПКУ).

Згідно з ст. 163 прим. 4 Кодексу про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 року № 8073-X із змінами та доповненнями неутримання або неперерахування до бюджету сум податку на доходи фізичних осіб при виплаті фізичній особі доходів, перерахування податку на доходи фізичних осіб за рахунок коштів підприємств, установ і організацій (крім випадків, коли таке перерахування дозволено законодавством), неповідомлення або несвоєчасне повідомлення державним податковим інспекціям за встановленою формою відомостей про доходи громадян, – тягне за собою попередження або накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ і організацій, а також на громадян - суб'єктів підприємницької діяльності у розмірі від двох до трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за те ж порушення, – тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ і організацій, а також на громадян - суб'єктів підприємницької діяльності у розмірі від трьох до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Враховуючи викладене вище, до роботодавця який при виплаті сум середнього заробітку мобілізованим працівникам, які в подальшому компенсуються за рахунок коштів Державного бюджету, не утримував військовий збір застосовується відповідальність у вигляді штрафу, пені та адміністративна відповідальність.

[Загальнодоступний інформаційно-довідковий ресурс](#)

(підкатегорія 132.06)